

AC-SCHOLENOVERLEG

Overlegorgaan van HBO-scholen
met een
accountancy-opleiding

Secretariaat:
Heidelberglaan 15
3584 CZ Utrecht

LANDELIJK EXAMEN – OAT

Sneeuwbalgroep B.V.

**Uitwerkingen
2e zitting**

Datum: 17 januari 2023

Samenstellers:

Redactiecommissie OAT

VRAGEN en UITWERKINGEN TWEEDE ZITTINGSDAG

Vraag 1 Varia Externe Verslaggeving (23 punten) (33 minuten)

Tijdens de accountantscontrole over het boekjaar 2016/2017 kwam een rapport boven water waaruit bleek dat binnen twee jaar net over de grens in Duitsland door een Duitse concurrent een hypermodern “Tolles Skiparadies” ging verschijnen. Hierop gaf de accountant aan dat het wellicht nodig zou zijn dat de boekwaarde van de vaste activa van de Nijmeegse vestiging naar beneden dienden te worden bijgesteld.

De gegevens per eind september 2017 waarover de directie beschikte, luiden als volgt:

- boekwaarde vaste activa: € 8.850.000. Gemiddelde resterende gebruiksduur 15 jaar en een restwaarde van nihil;
- opbrengstwaarde € 5.800.000;
- bedrijfswaarde € 7.200.000

- 1a Geef een gemotiveerde berekening van de omvang van de eventuele bijzondere waardevermindering die eind september 2017 op de post vaste activa werd geboekt.
- 1b Geef de journaalpost van de bijzondere waardevermindering per eind september 2017.
- 1c Motiveer welk accountingprincipe centraal staat bij het toepassen van een dergelijke waardevermindering.

Eind september 2020 blijkt echter dat vanwege de bijzondere economische situatie waarin wij ons inmiddels bevinden, de concurrent van het bouwen van het “Tolles Skiparadies” heeft afgezien.

De directie ziet in dit feit aanleiding te onderzoeken of de in 2017 verwerkte bijzondere waardevermindering moet worden teruggenomen.

De gegevens per eind september 2020 luiden als volgt:

- boekwaarde vaste activa: € 5.760.000 (er zijn vanaf 2017 geen andere mutaties in de boekwaarde geweest dan afschrijvingen);
- opbrengstwaarde: € 3.650.000;
- resterende twaalf jaarlijkse kasstromen van € 780.000 per jaar.
- de jaarlijkse kasstromen worden geacht einde van het jaar te leiden tot een ingaande kasstroom; de disconteringsvoet is 4%.

De contante waarde van twaalf kasstromen van € 1 tegen 4% bedraagt € 9,39.

Nadat de vereiste berekeningen gemaakt zijn besluit de directie eind september 2020 tot een terugneming van de eind september 2017 geboekte waardevermindering.

- 1d Toon middels een berekening aan dat de boekwaarde eind september 2020 € 5.760.000 bedraagt.
- 1e Bereken het bedrag dat wordt teruggenomen van de eerder geboekte bijzondere waardevermindering. (Tip: bereken de bedrijfswaarde per september 2020 en vergelijk deze met de boekwaarde als geen bijzondere waardevermindering zou zijn toegepast.)
- 1f Geef de journaalpost van de bij vraag 1e berekende terugnemings van de bijzondere waardevermindering.

Zoals uit de toelichting op de jaarrekening blijkt heeft Sneeuwbalgroep in het boekjaar 2019/2020 gebruik gemaakt van de NOW-regeling.

- 1g Geef aan de hand van geldende regelgeving aan hoe de NOW-regeling verwerkt kan worden in de jaarrekening.
- 1h Geef aan hoe Sneeuwbalgroep de NOW-regeling heeft opgenomen in haar jaarrekening.

Vraag 1 Varia Externe Verslaggeving (23 punten) (30 minuten)

- 1a. Bedrijfswaarde versus opbrengstwaarde → de hoogste van deze twee: Bedrijfswaarde van € 7.200.000. **(1p)**
 Boekwaarde versus bedrijfswaarde → de laagste van deze twee: Bedrijfswaarde.
 De boekwaarde moet worden afgeboekt met € 8.850.000 - € 7.200.000 = € 1.650.000. **(2p)**
- 1b. Bijzonder waardeverminderingsverlies (W/V) € 1.650.000
 Aan Vaste activa (B) € 1.650.000
1 punt per regel; voor niet vermelden b of v/w: minus 1 punt
De debitering en creditering kan ook een andere post zijn (bijvoorbeeld afschrijvingen, waardevermindering vaste activa), als het maar via het resultaat gaat. Dwf voor bedrag. Latenties geboekt, 1 punt aftrekken en verder als dwf behandelen.
- 1c. Voorzichtigheidsbeginsel **(1p)**, omdat bij een waardevermindering de activa direct worden afgeboekt t.l.v. het resultaat **(1p)**.
- 1d. € 7.200.000 : 15 = € 480.000 afschrijvingskosten per jaar
 Boekwaarde na 3 jaar: $12/15 \times € 7.200.000 = € 5.760.000$ **(2p)**
- 1e. De bedrijfswaarde bedraagt: $9,39 \times € 780.000 = € 7.324.200$
 De bedrijfswaarde ligt hoger dan de boekwaarde, dus hier wordt niets mee gedaan. **(2p)**
 De boekwaarde zonder de bijzondere waardevermindering bedraagt $12/15 \times 8.850.000 = € 7.080.000$. **(2p)**
 De boekwaarde na de bijzondere waardevermindering bedraagt € 5.760.000

De terugneming van de bijzondere waardevermindering bedraagt € 7.080.000
-/- € 5.760.000 = € 1.320.000. **(2p) Houd rekening met dwf als € 7.080.000
niet juist berekend is.**

1f. Vaste activa (B) € 1.320.000
Aan Bijzonder resultaat (W/V) € 1.320.000
**1 punt per regel; voor niet vermelden b of v/w: minus 1 punt
(let op dwf bedrag).**

1g. RJ 274 betreft overheidssubsidies **(1p)**. Bij toepassing hiervan worden deze in
de winst-en-verliesrekening verwerkt **(1p)**:
Alleen verwijzing naar de toelichting: 1 punt

Als een opbrengst onder de “overige bedrijfsopbrengsten”. **(1p)**
In mindering op de desbetreffende kosten (in dit verband dus de Lonen en
Salarissen). **(1p)**

1h. In mindering op de Lonen en salarissen (Toelichting op de winst-en-
verliesrekening). **(2p)**
**Alternatief: als een student verwijst naar de grondslagen (pag. 20) , dan
is het antwoord: als baten verantwoord in de winst-en-verliesrekening.
Een antwoord dat ingaat op het verwerken van 90% van de bijdrage in
het resultaat is ook juist.**

Vraag 2 Kennis van de typologie en interne controle (12 punten) (18 minuten)

In de casus zijn de volgende opbrengststromen te onderkennen:

- Omzet uit ski- / schaatspasverkoop
- Omzet uit lesactiviteiten
- Omzet uit verhuur van ski's en schaatsen
- Omzet verkoop van wintersportartikelen
- Omzet uit hotel
- Omzet uit restaurant

2a

Geef voor drie door u zelf te bepalen opbrengststromen aan tot welke typologie
deze behoren.

2b

Noem voor alle drie de opbrengstenstromen die u heeft benoemd bij vraag 2a de
drie meest belangrijke (onvervangbare) interne controlemaatregelen die het
volledig verantwoord van deze opbrengsten zouden moeten waarborgen (dus
in totaal 9 belangrijke (onvervangbare) interne controlemaatregelen).

(Normering 3 punten voor vraag a; 9 (3x3) punten voor vraag b)

Omzet uit verkoop goederen in de winkels: Handelsbedrijf tegen contante betaling.

Meest belangrijke (onvervangbare) interne controlemaatregelen:

- Geautoriseerde brutowinstmarges, Betrouwbaar point of sale systeem, kas procedure, prijs procedure
- $BV + \text{inkopen} - \text{Eindvoorraad} = \text{Verkocht} + \text{Diefstal}$
- Inspectie vanuit hoofdkantoor

Omzet uit restaurants: Dienstverlening met doorstroming van eigen goederen

Meest belangrijke (onvervangbare) interne controlemaatregelen:

- Functiescheiding tussen bediening, keuken, administratie bewaren van de voorraad en controle
- Door directie (hoofdkantoor) geautoriseerde menukaart
- Standaard receptuur
- Betrouwbaar restaurant kassasysteem, kasprocedure
- $BV + \text{inkopen} - EV = \text{verbruik te beoordelen met toegestaan verbruik op basis van standaardreceptuur}$
- Dagelijkse inventarisatie van voorraad en contante geld

Omzet uit kamerverhuur hotels: Dienstverlening met beschikbaar stellen van ruimtes met specifieke reservering

Meest belangrijke (onvervangbare) interne controlemaatregelen:

- Door hoofdkantoor geautoriseerde tarieven
- Functiescheiding tussen receptie, reservering, schoonmaak en administratie en controle
- Leegstandscontrole door administratie
- Maximale capaciteit – verantwoorde reserveringen = leegstand

Verhuur van ski's en schaatsen: Dienstverlening met beschikbaar stellen van ruimtes met specifieke reservering

Meest belangrijke (onvervangbare) interne controlemaatregelen:

- Door directie geautoriseerde tarieven
- Functiescheiding tussen verhuur, bewaring en administratie en controle
- Aangekochte capaciteit / voorraad – verhuurd (volgens administratie) = aanwezig (bij inventarisatie)
- Aanwezigheidscontrole van niet verhuurd materiaal door administratie

Omzet uit ski- / schaatspasverkoop: Dienstverlening met beschikbaar stellen van ruimtes zonder specifieke reservering

Meest belangrijke (onvervangbare) interne controlemaatregelen:

- Door directie (hoofdkantoor) geautoriseerde tarieven
- Functiescheiding tussen verkoop, toegangscontrole, administratie en controle
- Aantal verkochte passen volgens verkoopbestand X tarief = Ingaand geld (bank en contant)

Omzet uit lesactiviteiten: Overige dienstverlening
Meest belangrijke (onvervangbare) interne controlemaatregelen:

- Door directie (hoofdkantoor) geautoriseerde lestarieven
- Functiescheiding tussen receptie, planning, docent en administratie en controle
- Voor docenten in vaste dienst: Shoptime = Jobtime + Indirecte uren
- Voor zzp-docenten: betaalde uren is aantal gegeven lessen vlg planning

Het moet wel echt gaan om IB-maatregelen ten aanzien van de opbrengsten en horen bij de opbrengstcategoriën.

Vraag 3 Controle van de Salariskosten van de vestiging in Nijmegen (15 punten) (24 minuten)

3a

De accountant moet de salariskosten (van personeel met vast contract en ZZP-ers) controleren van de vestiging in Nijmegen.

Stel het controleprogramma op en onderken de volgende onderdelen:

- Doel (2 stuks)
- Risico's (2 stuks)
- **Cijferbeoordeling**
- Verbandscontroles (2 stuks)
- Detailcontroles (1 stuk)

3b

De accountant wil process mining inzetten tijdens de controle van de jaarrekening. Welke inzichten kan dit de accountant opleveren bij de controle van processen?

3c

Geef een voorbeeld van hoe de accountant process mining kan gebruiken bij de controle van de personeelskosten.

Antwoordindicatie

3a (9 punten 15 minuten)

Doel: (1 punt = 2x 0,5 punt)

Voorkomen, nauwkeurigheid, presentatie. Zie NVCOS 315 A190 (HRA 2022)

Risico's (2 punten)

- Lonen worden zwart uitbetaald, zonder afdracht loonbelasting en sociale premies.
loonkosten onvolledig en verplichtingen uit hoofde van loonbelasting en premies onvolledig.
- De berekening van bruto naar netto is complex, een foutje is zo gemaakt. Afdracht loonbelasting en sociale premies loonkosten onvolledig en verplichtingen uit hoofde van loonbelasting en premies onvolledig.

- Verschuiving lonen zzp-ers met gewone werknemers waardoor de afdracht loonbelasting en sociale premies loonkosten onvolledig zijn en verplichtingen uit hoofde van loonbelasting en premies onvolledig.
- Lonen worden hoger voorgesteld in verband met de steunmaatregelen in verband met Corona.

Cijferbeoordeling: (2 punten)

De accountant sluit de cijfers gebruikt voor de analyse aan met de financiële Administratie en voert de volgende cijferbeoordeling uit:

- Wekelijkse loonkosten per functiegroep vergelijken met voorgaande periodes en begroting
- Bepalen hoeveel procent van het loon sociale premies betreft en vergelijken met voorgaande periodes en begroting
- Loon zzp-ers in relatie tot vaste lonen en dit vergelijken met begroting en voorgaande periodes

Verbandscontroles: (2 punten)

Mogelijke VBC's bij Medewerkers met een arbeidscontract:

- totaal loonkosten volgens de winst- en verliesrekening= netto loon + premies en sociale lasten vlg grootboek
- totaal loonkosten volgens de winst- en verliesrekening = betaald volgens bank aan werknemers en totaal betaald volgens bank aan belastingdienst
- totaal paid time (salarisadministratie) – vakantiedagen (HRM) + ziektedagen (HRM)= shop time (prikkllok)
- Shop time = tijd volgens prikklok (hoofd afdeling waar werknemer werkt)
- Shop time - indirecte uren = som job time
- Totaal brutoloon aan het begin van de periode plus/minus **mutaties** = brutoloon aan het einde van de periode
- **Mutaties** in een periode = aantal medewerkers in dienst genomen maal individueel

Mogelijke VBC's bij ZZP-ers

- Totaal aantal ZZP-ers aan het begin van de periode maal loon per ZZP-er (vlg contracten HRM) = totaal loon ZZP-ers (salarisadministratie)
- Totaal loon ZZP-ers vlg salarisadministratie = totaal betaald via bank
- controle uren zie bovenstaand over job, shop en paid time.

Detailcontroles door Controlling / Hoofd Administratie: (2 punten):

- van een aantal werknemer de loonstrook narekenen: kloppen de inhoudingen sociale premies en loonbelasting
- van een aantal werknemers vaststellen dat er een arbeidscontract is overeenkomstig de richtlijnen van de directie (loon, arbeidsvoorwaarden) vaststellen dat het arbeidscontract is opgesteld en is geautoriseerd volgens de richtlijnen
- van een aantal ZZP-ers vaststellen dat er een ZZP contract is en vaststellen dat het ZZP-contract is opgesteld en is geautoriseerd volgens de richtlijnen van de directie

- de aanwezigheid (uren) van een aantal werknemers vaststellen volgens de planning en eventueel lesrooster alsmede rapportage van de afdelingschef van de aanwezigheid en aansluiten van de uren met de administratie waarop de uitbetalingen zijn berekend.

3b (4 punten 6 minuten)

Medewerkers binnen organisaties laten sporen achter na gebruik van computersystemen. **Deze grote hoeveelheid opgeslagen data kan met Process Mining geanalyseerd worden om inzicht te krijgen in hoe processen verlopen met als doel om de te analyseren.** Hieruit kan blijken dat bepaalde interne controle maatregelen niet werken.

Of

Door middel van eventlogs het werkelijk verloop van bedrijfsprocessen in kaart brengen.

Eventlog geeft informatie over

- wie is bij gebeurtenis of transactie betrokken
- wanneer en op welk tijdstip de transactie plaats vond
- wat er met de transactie gebeurde
- welke processtappen er werden uitgevoerd

3c (2 punten)

Uit process mining kan blijken dat de volgende stadia zijn doorlopen:

- aanvragen van vacature
- goedkeuren van de vacature door directie
- sollicitatiegesprek
- afwijzen of opstellen arbeidscontract
- autoriseren arbeidscontract door personeelszaken
- aanwezigheidsrapportages nieuwe medewerker aan personeelszaken

Uit bovenstaande blijkt dat de interne controles ontbreken die door HA/ controller moeten worden uitgevoerd; bijvoorbeeld is er budget beschikbaar, is het contract volgens de directierichtlijnen opgesteld en geautoriseerd zoals loon, arbeidstijden, etc.

Vraag 4 Stelsel- en schattingswijziging (12 punten) (18 minuten)

In de algemene toelichting op de jaarrekening valt onder het kopje Schattingswijziging te lezen dat het boekjaar 2019/2020 de inschatting van de afschrijvingstermijn van verhuurmateriaal is aangepast. Verder staat er dat vernieuwde inzichten in gebruik per vestiging en langere levensduur van de materialen als gevolg van verbetering in kwaliteit hiertoe hebben geleid. De impact van deze schattingswijziging op het resultaat van dit boekjaar is een lagere afschrijving van € 206.000.

- 4a Beschrijf waarom in dit specifieke geval sprake is van een schattingswijziging en niet van een stelselwijziging.
- 4b Bedenk zelf **twee** situaties waarin bij de balanspost verhuurmateriaal sprake zou kunnen zijn van een stelselwijziging. Verwijs hierbij tevens naar een relevante situatie volgens RJ 140.0.

- 4c Geef met behulp van de geldende regelgeving aan dat het effect van deze schattingswijziging op een juiste wijze in de jaarrekening is verwerkt. Ga in het antwoord ook in op de toelichting.
- 4d Welke journaalpost is gemaakt van de verwerking van deze schattingswijziging?
- 4a Er wordt een eerdere schatting herzien. **(2p)**. (De (geschatte) levensduur wordt namelijk verlengd en dat leidt tot lagere afschrijvingslasten.)
- 4b
- Andere grondslag van waardering: bijvoorbeeld waardering van historische kosten naar waardering tegen actuele waarde. **(1p)**
  - Andere grondslag voor de indeling van de presentatie in de balans of van de afschrijvingskosten van verhuurmateriaal in de winst-en-verliesrekening. Bijvoorbeeld omdat een ander model vlg. Het BMJ gebruikt gaat worden. **(1p)**
Andere mogelijkheden, mits juist omschreven, zouden ook goed kunnen zijn.
- 4c RJ 145.301 **(1p)**. Het is juist verwerkt, omdat de schattingswijziging prospectief is verwerkt en dat het effect is weergegeven in de winst-en-verliesrekening. **(1p)**
Toelichting:
RJ 145.303-304-305 **(1p)**. Het effect van de schattingswijziging wordt verwerkt in hetzelfde onderdeel van de winst-en-verliesrekening als waarin de oorspronkelijke schatting is verwerkt. Het kwantitatieve effect en de aard van de schattingswijziging dient te worden toegelicht als dat van belang is voor de verslagperiode of toekomstige perioden. **(1p)**. Dat is hier het geval. Men geeft de reden aan en men kwantificeert het ook. **(1p)**
- 4d **3 punten: 1 punt per regel; voor niet vermelden b of v/w: minus 1 punt en 1 punt voor bedrag**
(Afschrijving) (Voorraad) Verhuurmateriaal (B) 206
Aan Afschrijvingskosten/overige bedrijfskosten (W/V) 206

Vraag 5 Verklaringen, fraude en inschakelen externe deskundige (18 punten 27 minuten)

Vraag 5 a (8 punten) (12 minuten)

De controle van de jaarrekening 2019-2020 wordt afgerond in november 2020. Tijdens de controle vertelt directie aan de accountant dat een bank nog niet heeft ingestemd met verlenging van een materiele financiering. Deze financiering loopt eind januari 2021 af. De reden voor dat nog niet is ingestemd met verlenging van de financiering is dat niet is voldaan aan de voorwaarden van de bank voor de bestaande lening omdat met name door Corona de resultaten achter zijn gebleven bij de verwachtingen.

Gevraagd:

Beschrijf **drie** mogelijke scenario's die het gevolg kunnen zijn van deze situatie met de daarbij behorende controleverklaringen. Betrek hierbij in het antwoord de gevolgen voor de jaarrekening en de gevolgen voor de controleverklaring.

Antwoordindicatie vraag 5a (8 punten)

Een materiële financiering wordt stopgezet.

Mogelijkheden:

- A. Er is sprake van een materiële financiering die mogelijk wordt stopgezet. Wanneer de continuïteit niet wordt bedreigd moet de gebeurtenis **wel** in de toelichting te worden opgenomen.
- B. Wanneer de continuïteit wel wordt bedreigd, maar het is niet onmogelijk om de onderneming voort te zetten (de onderneming heeft een goed plan voor herfinanciering), zal dit in de jaarrekening uiteen moeten worden gezet.
- C. De onderneming kan failliet gaan en going-concern waardering is niet meer reëel. De jaarrekening zal tegen liquidatiewaarden moeten worden opgesteld.

Antwoord op de vraag is dan:

Het gaat om een materiële financiering, dus kunnen zich de volgende situaties voordoen:

Situatie A	1. Bij wel verwerken in de toelichting geeft de accountant een goedkeurende controleverklaring af; 2. Bij niet verwerken in de toelichting geeft de accountant een verklaring met beperking vanwege een bedenking tegen de jaarrekening (materieel belang).
Situatie B:	1. Bij ernstige onzekerheid over de continuïteit (maar voorzetting van de activiteiten is niet onmogelijk) kan een goedkeurende controleverklaring worden afgegeven met een verplicht toelichtende paragraaf als de situatie voldoende is toegelicht door de directie in de jaarrekening. (zie COS 570-22) 2. Bij onvoldoende uiteenzetting in de jaarrekening van de problematiek volgt een verklaring met beperking of een afkeurende controleverklaring vanwege materiële of een diepgaande bedenking tegen de jaarrekening (zie COS 570-23).
Situatie C	1. Bij waardering tegen liquidatiewaarden kan een goedkeurende controleverklaring worden afgegeven als de bepaling van de liquidatiewaarden goed is toegelicht in de jaarrekening 2. Als de jaarrekening in deze situatie is opgesteld op going-concern basis moet de accountant een afkeurende controleverklaring afgeven.

(Per combinatie scenario/verklaring: voor de eerste twee combinaties 3 punten en de laatste 2, dus maximaal 8 punten. In het antwoordmodel staan 6 mogelijke combinaties.)

Geen doorwerkfout goed rekenen, want dan kan de student gemakkelijk een eigen riedeltje opsommen. Student moet aan de slag met mogelijke discontinuïteit. Studenten moeten ingaan op de consequenties van het mogelijk stopzetten van een materiële financiering.

Vraag 5b (6 punten) (9 minuten)

De controle van de jaarrekening 2019-2020 wordt afgerond in november 2020. De Raad van Bestuur deelt mede aan de accountant dat de vestigingsmanager van de vestiging Valkenburg heeft gefraudeerd. Het bedrag van de fraude is materieel. Klanten moeten betalen voor toegang tot de skipiste plus voor de huur van skimateriaal als ze geen eigen materiaal gebruiken. De manager heeft het zo georganiseerd dat klanten apart moeten betalen voor de skistokken, terwijl dit officieel is inbegrepen in de huurprijs van de ski's.

Uit nader onderzoek is gebleken dat het materiële geldbedrag dat ontvangen is voor de huur van de skistokken door de manager is gebruikt om zwarte lonen te betalen aan medewerkers van Sneeuwbal.

Gevraagd:

Motiveer waarom hier sprake van fraude op basis van NV COS 240 en WTA/BTA en geef aan of de accountant deze fraude moet melden bij een opsporingsambtenaar volgens WTA en BTA.

Antwoordindicatie (6 punten)

Er sprake van fraude want:

- Opzet: manager doet dit bewust,
- wederrechtelijk voordeel: betalen zwarte lonen uit de meeropbrengsten en
- misleiding: deel omzet en deel kosten ontbreken in de jaarrekening.

(3 punten)

Volgens de WTA en BTA moet de cliënt de fraude prospectief en retrospectief ongedaan maken. Doet de cliënt dit niet dan meldt de accountant de fraude bij de opsporingsambtenaar. (3 punten)

Toelichting op het antwoord, niet nodig voor de punten:

In detail volgens de regelgeving:

Artikel 26 WTA gedeeltelijk

Een externe accountant die tijdens het verrichten van een wettelijke controle, niet zijnde een wettelijke controle bij een organisatie van openbaar belang, de beschikking krijgt over gegevens of inlichtingen die het redelijk vermoeden rechtvaardigen dat sprake is van fraude van materieel belang ten aanzien van de financiële verantwoording van de controlecliënt, meldt dit aan een opsporingsambtenaar als bedoeld in artikel 141 van het Wetboek van Strafvordering behoudens in de bij algemene maatregel van bestuur te bepalen gevallen.

Artikel 37 BTA

Een melding als bedoeld in artikel 26, tweede lid, van de wet kan achterwege blijven, indien:

- a. de controlecliënt, nadat de externe accountant hem heeft gewezen op zijn redelijk vermoeden van fraude van materieel belang, daarnaar onverwijld onderzoek verricht

of doet verrichten en op basis daarvan een schriftelijk plan opstelt waarin zijn opgenomen:

1. de maatregelen die de controlecliënt zal nemen om de gevolgen van de fraude, voor zover mogelijk, ongedaan te maken en om herhaling van zodanige fraude te voorkomen; en
de termijn waarbinnen de controlecliënt de maatregelen zal hebben uitgevoerd;
- b. de externe accountant, binnen vier weken nadat het plan is opgesteld, heeft geoordeeld dat het in onderdeel a bedoelde plan toereikend is; en
de externe accountant heeft vastgesteld dat de controlecliënt binnen de in onderdeel a, onder 2°, bedoelde termijn de in het plan opgenomen maatregelen in voldoende mate heeft uitgevoerd.

Vraag 5c (4 punten) (6 minuten)

De controlerend accountant wenst een extern deskundige in te schakelen om de waarde te bepalen van de vaste activa omdat de accountant hiervoor de deskundigheid mist.

Gevraagd: Welke controlestandaard geeft aan hoe de accountant moet handelen bij het aanstellen van een extern deskundige en wat moet de accountant vaststellen van de extern deskundige?

Antwoord (4 punten)

NV COS 620 (1 punt)

De accountant dient te evalueren of de door de accountant ingeschakelde deskundige over de **competentie, capaciteiten en objectiviteit** beschikt die noodzakelijk zijn voor de doeleinden van de accountant. In het geval van een door de accountant ingeschakelde externe deskundige, dient de evaluatie van de objectiviteit te omvatten het verzoeken om inlichtingen met betrekking tot belangen en relaties die een bedreiging kunnen vormen voor de objectiviteit van die deskundige. **(NV COS 620 al. 9) (3 punten)**

Vraag 6 COSO (20 punten) (30 minuten)

Zoals beschreven bij 1.2 Strategie en doelen wil de raad van bestuur van de Sneeuwbalgroep er voor zorgen dat alle vestigingen in 2021 het Green Keykeurmerk gaan verkrijgen. Dit vraagt niet alleen om aanzienlijke investeringen in energiebesparende installaties maar ook om een geheel andere manier van werken door het personeel. Om dit ambitieuze doel te kunnen bereiken wil men het COSO-ICF model gebruiken (zie bijlage 1).

6 a Geef een advies aan hoe principe 4 en 5 van de Control environment zou moeten worden ingericht om het genoemde doel te kunnen bereiken.

Antwoordindicatie 6a (8 punten)

Principle 4. The organization demonstrates a commitment to attract, develop, and retain competent individuals in alignment with objectives.

Bij de selectie van personeel dient onderzocht te worden in hoeverre iemand zich verantwoordelijk voelt voor het grotere geheel.

Tevens wordt de code of conduct uitgereikt en goed uitgelegd in een training.

Regelmatig worden bijeenkomsten georganiseerd waarbij best practices op het gebied van duurzaamheid worden gepresenteerd.

Ook krijgt bestaand personeel training op het gebied van verantwoord omgaan met energie, schoonmaakmiddelen en ingrediënten en hoe afval zo veel mogelijk beperkt kan worden. Medewerkers die goede ideeën hebben worden extra beloond.

(4 punten) Wel spreiding over de onderwerpen van principe 4 voor 4 punten.

Principle 5. The organization holds individuals accountable for their internal control responsibilities in the pursuit of objectives.

Het meewerken aan de duurzaamheidsdoelstellingen maakt onderdeel uit van de beoordelingscyclus. Medewerkers die zich daar niet houden worden daar op aan gesproken. Bijvoorbeeld plastic en gft niet scheiden, de vaatwasser half vol laten draaien etc. **(4 punten)**

6b Noem naar analogie van principe 7 vier door u zelf te kiezen risico's die het behalen van het genoemde doel kunnen bedreigen. Motiveer de gegeven risico's en geef aan of de deze geaccepteerd, verzekerd, gereduceerd of vermeden dienen te worden.

Antwoordindicatie 6b

Principle 7. The organization identifies risks to the achievement of its objectives across the entity and analyzes risks as a basis for determining how the risks should be managed.

Tal van risico's zijn mogelijk **(4 punten)**:

Maximaal 3 punten als studenten niet of foutief ingaan op reduceren, vermijden, accepteren of verzekeren.

Bijvoorbeeld in restaurant

- Te veel ingrediënten inkopen daardoor te veel afval: reduceren
- Afval niet goed scheiden waardoor de duurzaamheidsdoelstelling op gebied van afvalrecycling niet wordt gehaald: reduceren
- Gebruik maken van plastic koppen waardoor het plastic probleem gehandhaafd blijft: vermijden
- Gebruik van milieu onvriendelijke schoonmaakmiddelen waardoor het afvalwater niet goed gezuiverd kan worden: vermijden
- Gebruik maken van biovlees waardoor niet duurzame veeteelt wordt gesteund: vermijden

Of op Skibaan:

- Inkoop van grijze stroom waardoor niet duurzame energieopwekking gehandhaafd blijft: vermijden
- Koeling harder laten draaien dan noodzakelijk waardoor de CO2 uitstoot hoger is dan noodzakelijk: reduceren

- Milieuvriendelijk koelmiddel waardoor de ozonlaag onnodig aangetast wordt: vermijden

6c

Geef een invulling voor principe 10 van de Control activities die samenhangen met het door u bij vraag 6b gegeven antwoord. Doe dit door voor **twee** risico's een preventieve en repressieve (detective) control activity te geven.

Antwoordindicatie 6c

Principle 10. *The organization selects and develops control activities that contribute to the mitigation of risks to the achievement of objectives to acceptable levels.*

**Student geeft een relevante preventieve en repressieve control activity voor risico's die gereduceerd moeten worden.
(4 punten: 2 per risico voor 1 relevante preventieve en 1 repressieve maatregel)**

- Te veel ingrediënten inkopen daardoor te veel afval: reduceren

Preventief: Contract afsluiten met leveranciers die op korte termijn kunnen leveren.
Dagelijkse inkoopplanning aansluiten op het verwachte bezoekersaantal.
Vastgestelde receptuur
Vernietigingsprocedure

Repressief:

Besteld = Verbruikt + Op voorraad + Vernietigd

Verkocht X receptuur = verbruikt

- Afval niet goed scheiden waardoor de duurzaamheidsdoelstelling op gebied van afvalrecycling niet wordt gehaald: reduceren

Preventief: Duidelijke richtlijnen over scheiden afval

Repressief:

Waarneming ter plaatse door toezicht en inspectie afvalcontainers

- Koeling harder laten draaien dan noodzakelijk waardoor de CO2 uitstoot hoger is dan noodzakelijk: reduceren

Preventief: Duidelijke norm voor vereiste koeling in verhouding tot buitentemperatuur. Begroting voor koeling in Kwh en euros

Repressief

Waarneming ter plaatse werkelijke koeling in verhouding tot vereiste conform de norm

Cijferbeoordeling: werkelijk aantal kwh in vergelijking tot begroot

6d

Wat wordt bedoeld met principe 11? Geef tevens een voorbeeld van de toepassing van dit principe.

Antwoordindicatie 6d

Principle 11. The organization selects and develops general control activities over technology to support the achievement of objectives.

Het gaat hierbij met name om de general controls rond IT-technologie die samen hangen met de bedrijfsprocessen. De organisatie moet voldoende IT controls hebben ingericht zodat de doelen kunnen worden gehaald. **(2 punten)**

Voorbeelden zijn logische toegangsbeveiliging, securitymanagement, de cyclus van aanschaffen/ontwikkelen, beheer. **(2 punten)**

EINDE TWEDE ZITTINGSDAG